

**№ 1-syýahatçy «Syýahatçylara hyzmat etmek barada hasabat» (çäryeklik) döwlet statistik
hasabat formasynyň doldurmak boýunça**

GOLLANMA

Umumy düzgünler

Gysgaça usulyýet düşündirişleri

Syýahatçylyk – adamlaryň hemişelik ýaşayan yerinden dynç alyş, saglygy dikeldiş, bilesigelijilik ýa-da hünärmenlik-işewürlük hem-de wagtlaýyn boljak ýerinde tölegli iş bilen bagly bolmadyk beýleki maksatlar bilen wagtlaýyn gitmegidir.

Syýahatçy – bilesigelijilik, saglygy dikeldiş, hünärmenlik-işewürlük, sport, dini we tölegli iş bilen bagly bolmadyk beýleki maksatlar bilen wagtlaýyn bolýan ýurduna (ýerine) baryp, bolan ýurdunda (ýerinde) bir gije yatymlykdan az bolmadyk möhletde bolýan şahsdyr.

Syýahatçylyk işi – syýahatçylyk hyzmatlarynyň ähli görnüşleriniň edilmegi, şonuň ýaly-da syýahatçylar we başga adamlar üçin zerur bolan syýahatçylyga niýetlenen harytlaryň öndürilmegi we ýerleşdirilmegi.

Gelýänleriň syýahaty – Türkmenistanda hemişelik ýaşamaýan adamlaryň Türkmenistanyň çäklerinde syýahat etmegi.

Üstaşyr syýahat – barjak ýerine ýa-da öýüne çenli üçünji ýurdun üsti bilen syýahat edilýän syýahatçylyk.

Gidýänleriň syýahaty – Türkmenistanda hemişelik ýaşayan şahslaryň beýleki ýurtlara syýahat etmegi.

Içerki syýahatçylyk – Türkmenistanda hemişelik ýaşayan raýatlaryň Türkmenistanyň çäklerinde syýahat etmegi.

Walýutasyz alyşyk – belli bir günleriň dowamynda edilýän hyzmatlaryň deňeçerligi esasynda syýahatçylar toparlarynyň özara alyşylmagy.

Walýutaly alyşyk – edilen hyzmatlar üçin tölegiň hyzmatdaşlar tarapyndan ylalaşylan walýutada tölenmegi.

1-nji bölüm. Gelýänleriň syýahaty

A sütünde Türkmenistana daşary ýurtlardan gelen syýahatçylaryň ýurdunyň ady görkezilýär.

B sütünde DY we WDK boýunça ýurduň kody görkezilýär.

1-nji sütünde hasabat döwründe Türkmenistana syýahat eden daşary ýurt syýahatçylarynyň umumy sany görkezilýär.

2-nji sütünde Türkmenistana dynç alyş, saglygyny dikeldiş we bejeriş maksady bilen daşary ýurtlardan gelen syýahatçylaryň sany görkezilýär.

3-nji sütünde Türkmenistana belli bir maksatnama boýunça taryhy-medeni ýadygärlikleri we tebigy täsinlikleri bilen tanyşmak üçin gelen daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

4-nji sütünde sergilere, konferensiýalara, kongreslere, ýarmarkalara gatnaşmaga, leksiýalar bilen çykyş etmäge gatnaşmak önümleri satyn almaga we ýerleşdirmäge, iş sapary we ş.m. bilen Türkmenistana gelen daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

5-nji sütünde gezelenç etjek ýerlerini, säginjek wagtynyň dowamlylygyny, ýatymlyk galmak şertlerini we ş.m. öz içine alýan öz meýilnamasy boýunça Türkmenistana gelen daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

6-nji sütünde syýahatçylyk hojalyk subýektiniň meýilnamasy boýunça Türkmenistanyň çäklerinde toparnyň düzümde syýahat etmek üçin gelen daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

7-nji sütünde Türkmenistanyň çäklerinde syýahatçylyk hojalyk subýekti tarapyndan bellenen takyk ugur we tertip boýunça syýahat etmäge gelen daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

8-nji sütünde Türkmenistanyň çäginde hereket etmegiň işjeň usullaryny ulanyp syýahat edýän daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

9-nji sütünde syýahatçylyk ýollanmasynyň hereket edýän möhletiniň bütin dowamynda syýahatçynyň belli bir ýerde (deňiz kenarynda, syýahatçylyk bazasynda we ş.m.) hemişelik ýerleşdirilmegi bilen Türkmenistana gelen daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

10-nji sütünde Türkmenistanyň çäkleri boýunça gezelenç edýän we hereketjeň syýahatçylykdan (kruizlar, turlar) peýdalanýan daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

11-nji sütünde Türkmenistanyň çäklerinde döwlet ýa-da arkadaşlar birleşmeleri tarapyndan sosial hajatlar üçin bölünip berilýän serişdelerinden goýberilýän subsidiýalaryň hasabyna gezelenç edýän daşary ýurt syýahatçylarynyň sany görkezilýär.

12-nji sütünde syýahat-günleriniň umumy sany görkezilýär.

13–19-nji sütünlerde gezelenji guramagyň anyk häsiýeti boýunça bölünen syýahat-günleriniň sany görkezilýär.

20–24-nji sütünlerde daşary yurt raýatларыnyň sany ulaglaryň görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

25–26-nji sütünlerde adamlaryň umumy sany hyzmatdaşlygyň formasy boýunça bölünip görkezilýär.

2-nji bölüm. Üstaşyr syýahat

A sütünde Türkmenistana gelen daşary yurt syýahatçylarynyň ýurdunyň ady görkezilýär.

B sütünde Türkmenistana gelen daşary ýurtly syýahatçylaryň ýurdunyň DY we WDK boýunça kody görkezilýär.

1-nji sütünde Türkmenistana üstaşyr gezelenç eden daşary ýurt syýahatçylarynyň umumy sany görkezilýär.

2-nji we 3-nji sütünlerde Türkmenistanyň çäginin üsti bilen toparlaýyn we ýekelikde üstaşyr geçen syýahatçylaryň sany görkezilýär.

4–8-nji sütünlerde üstaşyr syýahatçylaryň sany ulaglaryň dürli görnüşleriniň ulanyşy boýunça bölünip görkezilýär.

3-nji bölüm. Gidýänleriň syýahaty

A sütünde Türkmenistanyň syýahatçylarynyň giden ýurdunyň ady görkezilýär.

B sütünde DY we WDK boýunça yurduň kody görkezilýär.

1-nji sütünde Türkmenistandan daşary ýurtlara giden syýahatçylaryň umumy sany görkezilýär.

2-nji sütünde Türkmenistandan dynç alyş, saglygyny dikeldiş we bejeriş maksady bilen giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

3-nji sütünde Türkmenistandan belli bir maksatnama boýunça taryhy-medeni ýadygärlikleri we tebigy täsinlikleri bilen tanyşmak üçin giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

4-nji sütünde sergilere, konferensiýalara, kongreslere, ýarmarkalara gatnaşmaga, leksiýalar bilen çykyş etmäge gatnaşmak önümleri satyn almaga we ýerleşdirmäge, iş sapary we ş.m. bilen Türkmenistandan giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

5-nji sütünde gezelenç etjek ýerlerini, säginjek wagtynyň dowamlylygyny, ýatymlyk galmak şertlerini we ş.m. öz içine alýan öz meýilnamasy boýunça Türkmenistandan giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

6-nji sütünde syýahatçylyk hojalyk subýektiniň meýilnamasy boýunça Türkmenistandan toparyň düzümde syýahat etmek üçin giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

7-nji sütünde Türkmenistandan syýahatçylyk hojalyk subýekti tarapyndan bellenen takyk ugur we tertip boýunça syýahat etmäge giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

8-nji sütünde Türkmenistandan hereket etmegiň işjeň usullaryny ulanyp syýahat etmek üçin giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

9-nji sütünde syýahatçylyk ýollanmasynyň hereket edýän möhletiniň bütin dowamynda syýahatçynyň belli bir ýerde (deňiz kenarynda, syýahatçylyk bazasynda we ş.m.) hemişelik ýerleşdirilmegi bilen Türkmenistandan giden syýahatçylaryň sany görkezilýär.

10-nji sütünde Türkmenistandan gidip, hereketjeň syýahatçylykdan (kruizlar, turlar) peýdalanýan syýahatçylaryň sany görkezilýär.

11-nji sütünde Türkmenistandan gidip, döwlet ýa-da arkadaşlar birleşmeleri tarapyndan sosial hajatlar üçin bölünip berilýän serişdelerinden goýberilýän subsidiýalaryň hasabyna gezelenç edýän syýahatçylaryň sany görkezilýär.

12-nji sütünde syýahat-günleriniň umumy sany görkezilýär.

13–19-nji sütünlerde gezelenji guramagyň anyk häsiýeti boýunça bölünen syýahat-günleriniň sany görkezilýär.

20–24-nji sütünlerde Türkmenistandan giden syýahatçylaryň sany ulaglaryň görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

25–26-nji sütünlerde adamlaryň umumy sany hyzmatdaşlygyň formasy boýunça bölünip görkezilýär.

4-nji bölüm. İçerki syýahat

A sütünde ýurduň içinde hyzmat edilen Türkmenistanyň raýatlary bolup durýan syýahatçylaryň umumy sany görkezilýär.

2–4-nji sütünlerde ýurduň içinde hyzmat edilen Türkmenistanyň raýatlary bolup durýan syýahatçylaryň sany syýahatlaryň maksady boýunça bölünip görkezilýär.

5–11-nji sütünde ýurduň içinde hyzmat edilen Türkmenistanyň raýatlary bolup durýan syýahatçylaryň sany syýahatyň guralyş häsiýeti boýunça bölünip görkezilýär.

12–19-nji sütünlerde ýurduň içinde hyzmat edilen Türkmenistanyň raýatlary bolup durýan syýahatçylaryň sany syýahat-günleri boýunça bölünip görkezilýär.

20–24-nji sütünde ýurduň içinde hyzmat edilen Türkmenistanyň raýatlary bolup durýan syýahatçylaryň sany ulagyň peýdalanylýan görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

25–26-nji sütünde adamlaryň umumy sany hyzmatdaşlygyň formasy boýunça bölünip görkezilýär.

5-nji bölüm. Maliýe görkezijileri

1-nji sütünde kärhananyň syýahatçylara eden hyzmatlaryndan alan jemi girdejisi (syýahatçylary kabul etmekden, ugratmakdan, şonuň ýaly-da üsraşyr we içerki syýahatçylara we ekskursantlara hyzmat edilmeginden düşen girdejileriň jemi möçberi) görkezilýär.

2-nji sütünde önümçilik harajatlarynyň möçberi görkezilýär.

3-nji sütünde balans peýdanyň möçberi görkezilýär.

4-nji sütünde býujete geçirilen serişdeleriň möçberi görkezilýär.

6-njy bölüm. Ýerine ýetirilen hyzmatlarynyň möçberi

A sütünde Ýurduň ady görkezilýär.

B sütünde DY we WDK boýunça ýurduň kody görkezilýär.

1-nji sütünde Hyzmatlary ýerleşdirmekden alnan girdejiniň möçberi görkezilýär.

2-7-nji sütünlerde Daşary ýurt raýatlaryna edilen tölegi hyzmatlaryň möçberi hyzmatlaryň görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

8-14-nji sütünlerde Türkmenistanyň raýatlaryna olar ýurduň daşyna giden mahalynda edilen tölegli hyzmatlar üçin alnan tölegler hyzmatlaryň görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

15-19-njy sütünlerde Üstaşyr geçýän syýahatçylara edilen tölegli hyzmatlar üçin alnan tölegler hyzmatlaryň görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

20-26-njy sütünlerde Türkmenistanyň raýatlaryna ýurduň içinde edilen hyzmatlar üçin alnan tölegler hyzmatlaryň görnüşleri boýunça bölünip görkezilýär.

7-nji bölüm. Türkmenistanyň syýahatçylyk kärhanalarynyň işleriniň netijeleri

1-nji sütünde hasabat döwründe Türkmenistana syýahat eden daşary ýurt syýahatçylaryň umumy sany görkezilýär.

2-nji sütünde hasabat döwründe kärhanalaryň gelyän syýahatçylara eden hyzmatlaryndan alan umumy girdejisi görkezilýär.

3-nji sütünde hasabat döwründe Türkmenistandan üstaşyr geçen syýahatçylaryň umumy sany görkezilýär.

4-nji sütünde hasabat döwründe kärhanalaryň üstaşyr syýahatçylyk boýunça eden hyzmatlaryndan alan umumy girdejisi görkezilýär.

5-nji sütünde hasabat döwründe Türkmenistandan giden syýahatçylaryň umumy sany görkezilýär.

6-njy sütünde hasabat döwründe kärhanalaryň gidýän syýahatçylara eden hyzmatlaryndan alan umumy girdejisi görkezilýär.

7-nji sütünde hasabat döwründe ýurduň içinde hyzmat edilen, Türkmenistanyň raýatlary bolup durýan syýahatçylaryň umumy sany görkezilýär.

8-nji sütünde hasabat döwründe içerki syýahatçylykdan alan umumy girdejisi görkezilýär.

9-njy sütünde Türkmenistanyň syýahatçylarynyň hasabat döwründäki we geçen ýylyň degişli döwründäki umumy sany görkezilýär.

10-njy sütünde kärhanalaryň syýahatçylara eden hyzmatlaryndan alnan jemi girdejisiniň hasabat döwründäki we geçen ýylyň degişli döwründäki umumy möçberi görkezilýär.

Hasabaty düzmeklige we ony bermeklige kärhananyň yolbaşçysy we baş buhgalteri jogapkärdir.

Söwdanyň, ulagyň we aragatnaşygyň statistikasynyň müdirligi